

Nro. 43.

**A' FELS. R. CSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.**

*Költ Bétsbon, Pénteken Novembernek 27 ik napján
1801-ik esztendőben.*

B é t s.

Császári Kir. Feldmarschall, a' Mária Thérézia Katona vitéz Rendjinek Nagy Keresztelle 's egyfzersmind Kantzelláriussa, Arany = gyapjas Vitéz, Titok Tanácsos, Státus = és Conferentz = Minister, egy Lovas és egy Gyalog Regementnek tulajdonossa, R. B. béli Gróf *Lászy* (Lacy) *Moritz*, tegnap előtt, életének 76 = dik esztendejében mej belüli fulladozásban, a' belső városban lévő házánál, ki múlt a' világból, és holt teste, ma a' *Dornbachi* szép kertbe ki vitettetvén, az ott lévő kriptába le tetetett.

A' Benedictinus, Præmonstratensis, és Cisterciata Szerzetes Rendeket előbbi valóságokba, és

ennekelötte bírt jószágaiknak - birtokába vissza helyhezteni tettett Ő Császári 's Királyi Felségének.

Frantzia Respublika.

Az igazság' ki - szolgáltatására ügyelő Minister ilyen rendelést küldött a' halálos bűnösök' ügyét vizsgáló Itélőszekékhez: A' Respublikának 4 - dik elzendejében olyan rendelést hirdettetett volt ki a' *Nemzeti Convent*, hogy a' közönséges békefég' helyre - állásának napja után, a' halállal való büntetés el töröltessék a' Respublikában. Ez a' törvény arra a' kérdésre adott már most némely Itélőszekéknek alkalmatosságot, hogy valyon folytathatják e' ök ez szerént még tovább is a' halállal való büntetést? &c. A' közönséges békefég' nintsen még ki hirdettetve, és nem is hirdettettek ki mind addig, míg Anglia az utolsó alkut helybehagyás által meg nem erőssíti: következőképpen nem jött még el az az időpont, a' midön a' halálos büntetésnek meg kellett szűnni. Sőt úgy látszik, hogy egy későbbi törvény a' közönséges békefég' után még két elzendeig határozta a' halállal való büntetésnek tartását: hanem, minthogy ez a' törvény nem elég világos kifejezésekkel van kélzittetve, tehát ennek értelmét a' Törvényhozó Tanács tartozik meg határozni, előbb, hogy sem gyakorlásba vétetődhetne. — „Jót kívánok — — „*Adriál.*

Az *Amiensbe* rendeltetett Anglus Követ *Cornwallis*, a' leg fenyesebbnek nevezetű nemzeti innepnapon Nov. 9 - dikén reggel az Első Konzúlnál leg elő zör járt, hanem tsak magános audientzián. Ez nap, dél utánni öt óra után tsak Cornwallisnak egyedül engedtetett meg, hogy Párisnak utzáin hintóban járhañon széljel, a' mellyről így ír a' *Moniteur*: Mind előre való vigyazásból, úgy mond, mind pedig az egyenlőségre való tekin-

etből meg vólt tiltva délutáni öt óra után a' szekereknek a' Párisi utzákon való járása: az il- lendőség kívánta, hogy egyedül Lord Cornwal- lis vétetődjön ki ezen rendelés alól, &c.

Ez a' 9 = dik Novemberi innepnap feljül ha- lad (így szoll egy más Párisi író) fényességire nézve minden le = írást. A' *Sequanâ* vize köze- pén szemléltetett a' *Kereskedés' temploma*. Dél utáni 2 órára meg érkezett ide ezen vizen egy kisdud hajós fereg, a' melly alólról evezett fel felé. Ez, minekutánna először külömbkülömbfé- le hadi fordulásokat tett vólna, azután a' *Keres- kedés' templomát* körül kerítette. Egy kitsiny Frégát formájú hadi hajó, a' mellyet a' Calais béli lakosok nem rég ajándékoztak az Első Kon- zúlnak, lobogó zászlóval vasmatsán állott ezen templom előtt, és a' rajta lévő ágyuk oranként ki süttettek. Éppen 4 órakór egy véghetetlen nagyságú levegőhajó, egy széles laposhajról 4 személyekkel egygyütt, kiknek egyike *Garnerin* vólt, ágyúdörgés és minden némű táborig muzsi- ka alatt, ja' víz felett a' levegőbe fel emelkedett. A' hajós fereg azoközben tovább is jádzotta a' hadi munkát. A' hajókon lévő emberek, kü- lömbkülömbféle Európai kereskedő nemzeteket ábrázoló ruhakba vóltak öltözködve a' kik vé- gezetre a' magok hajóikról a' templombaki száll- ván, ott egygyütt örvendezve tántzóltanak, a' melly alatt az említett Frégát szünet nélkül löt- te az örömet.

Innét azután az Egyesség' piatzára a' nagy théátromba gyült a' fokaság, a' hol néma já- tékban, először egy ütközet' mezejének irtózta- tósága, azután két városoknak ostromoltatása és ágyuztatása, végezetre pedig a' mind ezeknek véget = vető szerentsés békeségnek kellemetességei ábrázoltattak le. — A' katonaság ütközeteket, várak' meg vételit, külömbkülömbféle marscho- kat, és egyéb katonai munkákat mutatott ezen

alkalmatossággal hozzá hasonlíthatatlan készséggel. — Hat órákor már minden felé készen állottak az ezer meg ezer féle világosító szerek. — A' Sequána vize által a' három fő hidak között formáltató öblök' környékének villogását, képzelni is bajos. A' viz' színe is sokasítván a' vízszíza verés által a' világosságot, tsupa egymásból folyó tűznek láttatott itt az egész hely. Hasonló innepi fényességbe voltak öltözködve, az Országglóziék, a' Törvényhozó Tanács, és Tribuna- tus' épületeik, így szintén az Egygyeség' piatzát körülvevő minden épületek. Mindezeknek olyan volt ekkori formájok, mintha csak éppen ennek a' nevezetes napnak magasztalására, emlékeztető oszlopok gyanánt építették volna. Az új hídon lévő hármass győzedelmi kapunak és a' vízzen álló Kereskedés templomának rogyogásaik, egymással vetélkedtek. — A' Békeféleg' templomában a' leg ritkább muzsikások tettek felséges muzsikálások által tisztességet a' békefélegnek: a' kiket külömbkülömb nemzetek ruházatjaikba öltözött tántzolók váltottak fel, azt ábrázolván, hogy már most mind ezek összefele elegyedve vigadhatnak egygyütt. Estvéli 10 óra tájban a' Sequána három hídjain, azon egy szempillaztatban kezdődött el a' tűzjáték, mellynek kezdődése egy tűzokádó hegynek tsattanásához hasonlított. Mindenek örvendezve kiáltoztak, és áldották a' békefélegnek vízszíza adóját.

Az Első Konzúl egy háznak ablakából nézte a' Garnerin' levegőbe való felmenetelét, a' mely a' nemzeti hídra nyílik, a' kit ott a' sokaság meg szemlélvén, félbe hagyta a' levegő hajónak vezését, és rajta bámúlt inkább, tele torokkal kiáltozván, hogy *éljen Bonaparte!* mind addig, míg más felé el nem vonta onnét magát.

Egyéb szerentsétlenség nem történt a' véghetetlen sokaság között, hanem csak, hogy egy nézőkar, a' melly fél tizirkalom formára a' *Flora* isten asz-

szony templomának által ellenében a' város árka felibe vólt épittetve, tört le, és az abban ülő nézők, kiknek számát némelyek nyoltzvanra, mások három százra is teszik, az árokba le hullván, sokaknak ki tört vagy ki fityamodott, kinek keze kinek lába, néhányan meg is hóltak:

Hogy a' *Régens* nevű nagy gyémántot az Első Konzúl a' maga kardjára téteti, igaz, mivel-hogy a' *Moniteur* is írja, ilyen meg = jegyzéssel: — „A' minden gyémántok között a' leg szebb, méltónak ítéltetett arra, hogy azon kardnak ékességéül szolgáljon, a' melly az Első Konzúlnak meg különböztető tzimere. A' gyémánt = tzipraság és az azzal való bujálkodás, igaz, hogy tsak az a' szfzonyokat illeti: hanem, a' *Régens*, a' maga nagyságára, szépségire, és ritkaságára nézve, ki = vétetődélt érdemel.

Páris, Nov. 14 = dikén.

Még nem tudják melyik nap indulnak el innét a' két Követek az Amiensi alkudozásra. Gen. Adjutáns *Duroc*, a' ki most érkezett haza Pétersburgból, és Brig. Gen. *Lauriston*, a' ki az Első Konzúltól a' békesféges előtzipkelyeknek rátifikáltatását Londonba által vitte vólt, tegnap Lord Cornwallisnál ebédeltek.

Nagy Britannia

A' Londoni *Morning = Cronicle* nevű Ujságban így irattatik le Angliának jelen való belső állapota: — „

„A' mi pólitikai gyülekezeteinkben nagy felpezdülés kezdette magát ki jelenteni. Az utolsó hónap béli történetek, más gondolkodásokat szültek, vagy leg alabb meg bontották azokat a' köteleket, azt az egygyütt való iparkodást, és egy tzipra való törekedést, a' mellyek a' mi közönséges foglalatosságainkat tíz elztendőktől fog-

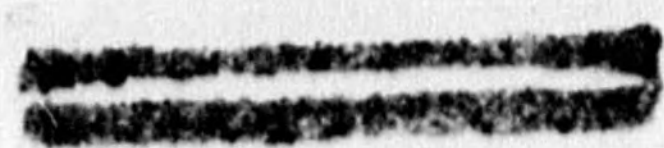
va mozgatták. Ilyen nagy változásnak a' követke-
 zései is hasonló fontosok lehetnek. Nem azt
 értjük ezen, mintha ezen következéseket már
 oly közel állani gondólnók, vagy pedig mintha
 ezek a' most folyó parlamentomi tanátskozáso-
 nak alkalmatosságával fognák magokat a' voksolá-
 sokra nézve ki mutatni. Bátor melly nagy legyen
 is a' parlamentom béli tagok között azoknak szá-
 ma, a' kik nem értenek egygyet a' meg készült
 békefég' dolgában: tsakugyan kevesen lesznek
 még is olyanok, a' kik azt meg akadályoztatni
 akarnák, vagy tsak annak hathatós meg visgá-
 lásába is belé botsátkozni tzeleznának. Azok,
 a' kik örökké a' hadakozásnak folytatása ellen
 beszéllettenek: természet szerént most sem fognak
 a' békefégés előartikusok ellen voksolni: ha
 szintén fajlallják is azt, hogy azokra állani a'
 képtelenség vett bennünket, 's ha szintén gyalaz-
 zák is azoknak magokviseleteiket, a' kik Nagy
 Britannianak ditsőségét meg hervasztották, az
 által, hogy minket a' Frantzia Respublika' fel-
 sőségének nyilván való meg ismérésére kényszeri-
 tettek. Mostani Ministereink bár melly bizonyo-
 sok legyenek is a' felől, hogy a' békefégés elő-
 feltételeket a' voksok többsége helybe fogja hagy-
 ni: tsakugyan nem állanak oly erős lábakon, hogy
 azt, az ellen a' politika ellen való közönséges bofz-
 szankodást, a' melly miatt Nagy Britannia az ő
 vetélkedő társa iránt ennyire le botsátkozni kén-
 telenítettett, izembe = nem = tűnővé tehesék. A'
 békefég, a' melly a' népnek közönségesen tett-
 szik, nem tettizik hasonló módon némely bizo-
 nyos hatalmas állapot béli embereknek, a' kik
 azon valóságos szemügy alatt kezdik nézni a' ha-
 dakozást, a' melly alatt az folytattatott. A' bofz-
 szantás az arra való alkalmatossággal együtt meg-
 szűnven, tsak a' terhek' hordozását hagyta hátra
 rajtunk. Az a' Ministerjeink között való nagy
 coalitzió, és a' parlamentális tagok között a'

had' folytatása iránt való nagy égyvetértés, elosz-
lott. Nintsenek meg többé a' régi okok, régi fe-
jek, régi projektumok, régi reménségek: tsak a'
béketelenkedés. A' békeffég, igaz hogy nagy
inségnek vét véget: hanem az, a' kértelenség-
nek fog még is tsak tulajdonítani. Nem soká
új részek támadását fogjuk szemlélni: már nem
is az a' kérdés forog fenn, hogy mostani Minis-
tereink fokaig fognak e' meg maradoi, hanem,
hogy kik fognak helyekbe következni.

Mennyibe találta vagy nem találta légyen el
ez az író a' maga jövendőlgatéseivel a' dolgot,
könnyen meg ítélnék az Olvasók a' Parlamen-
tomban folyó tanátskozásoknak folyamatjokból,
és az Orátorok beszédjeikből. — Elég az a' do-
loghoz, hogy már a' békefféges előártikulások
felett is le folytak a' vetélkedések, és meg-égy-
gyezett benne, noha heves vetélkedések után, a'
Parlamentom, hogy közönsé levél küldetteffék
érettek a' Királyhoz. — A' Felső Ház közönsé
levele ez vólt: — „

„Igen Kegyelmes Felsőség!

„Mi, lelki és világi Lordok, ő Felsőségnek
alázatos és törvényes jobbágyai, engedelmet ké-
rünk arra, hogy szíves közönettel meg halálhas-
suk azt a' maga kegyelmes le botsátását, melly
szerént az ő Felsőége és a' Frantzia Respublika
által rártifikáltatott békefféges előtziikkelyeknek a'
Parlamentom' két Hízai eleibe való terjesztetö-
déseket, meg parantsólni méltóztatott. Mi bi-
zonyossá tehetjük ő Felsőégét a' felől, hogy ezen
békefféges tziikkelyeket oly érett vizsgálás által
meg fontóltuk, a' mint az azokba foglaltatva lé-
vő tárgyaknak fontosságok kívánta: egyfersmind
bátorkodunk a' leg érzekeenyebb háladatossággal
egygyütt, azt a' nagy meg elégedést is ki-jelen-
tenj ő Felsőégének, a' mellyet ez a' nagy munka
(a' békeffég kötés) gerjeszt beannak, a' melly mi-

dön egy felől az ő Felsége igasságos és mérséklett voltát, más felől pedig ő Felségének a' maga Szövetségeseihez viseltető hűségét nyilvánvalóvá teszi, ugyanakkor a' nemzet' boldogságát is leg nyilvánvalóbb módon előmozdítja, és ötet, leg betsesebb javainak bátorságos bírása felől, bizonyossá teszi."

A' Király így felelt ezen köszönő levélre: — „

„Mylordok! Köszönöm hozzám küldött alázatos és törvényes leveleteket. A' ti megelégedésetek, mellyet azon fundamentom iránt ki nyilatkoztattatok, a' melly fundamentomot a' békességnek helyre: állítására annak előre való tizikelyei szereztenek, nékem véghetetlenül kedves: és ti bizonyosok lehettek a' felől, hogy én leg nagyobb törekedéssel azon leszek, hogy ezt a' fontos alkudozást olyan módon hajthassam végre, hogy az én népemnek java és boldogsága leg erősebb labra helyheztesedhessék."

Hogy az Anglus népnek elég oka lehet a' békességen való örvendezésre, csak ebből is eléggé ki tesszik, hogy az idegen országokból Angliába szállított gabonáról olyan rendelés adatott ki, hogy azokat szabad legyen Hollandiába vagy Frantzia országba ismét ki vinni. Pedig melly nagy jutalmak adattak csak kevés hónapok előtt is azoknak, a' kik idegen országokból gabonát vittek bé Angliába! — Az Angliai és Frantzia országai két Kormányozószekek, abban is el kezdettek már mostan foglalatoskodni, hogy egymásközött egy kereskedés béli kötésnek vehessék meg a' fundamentomát. Lord *Hawkesbury* és *Ottó* polgár, már el kezdették egygyütt folytatni ezt a' munkát.

A' Parlamentomi beszédek' folytatása:

A' Felső Házban Lord *Romney* hozta elő azon projektomot a' békességes elötzikkelyekért való

köszönő levél iránt: és *Spencer, Fitzwilliam, Grenville*, 's ennek testvére *Marquis Buckingham*, szegzték ellene magokat. — —

Ezek az utólsók minyájon azt erősfítették, summa szerént, hogy az ő háború-folytatásfoknak tzélja el vétődött legyen: és hogy a' *Franziák*, azon nyereségeik által, a' mellyekkel őket ezek a' békefésleges feltételek meg koronázni fogják, új erőt fognak nyerni — 's hogy ezek a' feltételek, mind magára *Angliára* nézve, a' melly ezek szerént a' maga leg fontosabb nyereségeit áldozná fel, mint pedig a' maga *Szövetségeseire* nézve, a' kiket ő ezek szerént méltatlanúl hagyana el, meg: alacsonyítók és igen illetlenek lennének.

Lord Grenville azt fájlalta különösön, hogy a' *Hollándiai Helytartó Hertzegnek* ügye *Angliától* el hagyattatott: és ha a' *Porta* ügye ízerentséesebb véget érhetett, azt nem annyira az *Angliai ministerium'* kabénétjának, mint inkább annak a' fegyveres feregnek köszönheti, a' melly *Egyiptomot* vizsza foglalta a' *Porta'* ízámára. —

Lord Grenvillének és a' vélle égyet-ertőknek, a' *Clarencei Királyi Hertzeg*, *Lord St. Vincent*, és *Lord Nelson* feleltek meg. Meg mútógatta ő *Királyi Hertzegsége*, hogy ez a' békeség, állandó, tisztelléges, és *Angliához* illendő volna. *L. Nelson* azt magyarázta meg, hogy *Málta* szigetének el-hagyását nem volna miért oly igen fajnálni, mert annak bírásából *Angliára* igen kevés haszon háromlana. Végezetre *Hobart Cancellarius*; és *Pelhám*, a' dolognak meg magyarázásába mélyebben belé botsátkozván, meg mútatták, hogy ha a' *Lillei* alkudozások alkalmasfágival a' *Malmesburyra* bizattatott útasítások és feltételek, a' midőn *L. Grenville* is *Minister* vólt, meg: alacsonyítóknak lenni nem tartattak, bizonyoson a' mostani feltételek sem neveztethek.

nek az Angliai Kormányozószerkhez méltatlanoknak.

Az *Alsó Házban* ilyen szavakkal fogta *Lee* nevű Irlandiai születésű parlamenti tag a' közönlő levélnek pártját: — „

„Anglia, ugy mond, ezen hadakozásnak folyta alatt több versben meg próbálta a' békefféges alkudozást, és mindenkör alább való feltételek alatt, miot a' milvenek alatt mostan békefféget kötött. Az 1797-dik esztendőben nem kívántunk egyebet, tsak azt, hogy a' Jó = reménség' fokát meg tarthassuk: holott a' Napkeleti Indiai Hollandus birtokoknak visszafadása azon időben nekünk veszedelmes lehetett volna, mivelhogy azok által út nyílt volna ellenségeinknek a' Tippó = Saib Fejedelem tartományaiba való járaskelésre, a' melly környülállástól való félelem már ma nints meg többé. En nem tudom, hogy a' mostani békefféges előtzikkelyek ellen beszéllő tisztelt tag (*Windham* Ex = minister), aláírta vólt e' akkór a' Mylord *Malmesburynak* adatott tellyes hatalmú levelet: elég az, hogy ő is a' Ministeriumban vólt, következés képpen ő is felelet alatt vólt azért; és tudva lévén előttem az ő az utánni magaviselete, meg gyözödött vagyok a' felől, hogy ha a' Malmesbury alkudozásának alkalmatosságával a' Napkeleti szigeteknek visszafadásában ő is meg égyezve nem lett volna, ki lépett volna a' ministerségből.

„Egy szóval, mi el értük a' hadakozás' két tzielját — 1) ször, Constitutzióinkat meg óltalmaztuk — 2) ször, birtokainkat meg tartottuk. Ha még azt is meg nyerhetjük, hogy a' Jó = reménség' foka szabad kikötőhelynek lenni ki = hirdetik: mit használ ekkór a' további tsatázás? Mit tehetünk mi tsak magunk Frantzia ország ellen, minekutánna meg mütatta, hogy az egész fegyverbe öltözött Europa előtt me, áll? A' felől vagyok én inkább meg gyözödve, hogy az

állandó békelességek leg bizonyosabb kezelle, az a' hazon lehet, a' mellyet abból a' világnak két főbb Hatalmasságaik Frantzia Ország és Anglia, venni fognak. — A' mi végezetre azt a' ki ontott vért és el költött pénzt illeti, a' mellybe nekünk ez a' hadakozás került, erről tsak azt mondhatjuk, hogy a' mi maradékainknak boldogsága, a' mellyel nékiek tartoztunk, sokkal többet ér. Pedig azt is szükség meg jegyeznünk, hogy a' mi nemzeti adósságunk, a' mellynek nevekedsét a' közönséges levelek olyan nagyitva hirdették ki, nem nevekedett többel, tsak 170 millió font sterlingel (1700 millió forinttal), a' mellyet mi, 73 esztendőknék le folyta alatt, ha a' békelesség az alatt örökké tartani fog, egélszen le fogunk fizetni.“ — Ez az utolsó mondás, nagy nevetésre adott a' Parlamentom' tagjainak alkalmatosságot.

L. Levison Gover azt mondotta, hogy ő telyességgel nem láthatja által azt, hogy azok a' feltételek, a' mellyek a' Lillei alkudozásoknak alkalmatosságával jóknak lenni tartattattak, a' mostani békelességes előzikkelyeknek jóvá való hagyattatásokra is erősségül szolgálhassanak. Egyik időt nem kell a' málikkal ölsze zavarni. A' Lillei alkudozásoknak alkalmatosságával, a' kereskedésünk fenyegettetett, a' mi Bankó = kasaink meg kezdettek izünetni a' fizetést, Irlándiában a' rébellio, ki ütessel fenyetődzött, hajós seregünkön a' fenytékhez való engedetlenség kezdett uralkodni, a' Középtengert oda hagytuk vólt, és már az Északi tengeren is tsak alig bírtuk magukat: a' mostani környülállások egélszen mások, és olyanok, hogy ezekre nézve ő telyességgel helybe nem hagyhatja a' most köttetett békelességes előzikkelyeket.

Felel L. Hawkesbury: — „

„Igen örvendek, hogy jókor hozzá foghatok

a' beszédhez, hogy elég időm lehet ezen Ház előtt illendő ki-terjedéssel meg magyarázni azokat az okokat, a' mellyek Európának sőt az egész világnak jelen való körülállásai között, arra kötelezték a' Ministereket, hogy az előtökbe terjesztette lévő békefészes elő tzikkelyeket helybe hagyás által meg erőssítsék.

„Némely közönséges meg jegyzésekkel akarom kezdeni beszédemet. Kilentz esztendőig tartott hadakozás után, ennyi vérnek kiöntása, és 200 millió font sterlingeknek (2000 millió Forintoknak) el költése után, lehetetlen azt erőssíteni, hogy a' békefészes kívánatos dolog ne legyen, ha tsak tsupa érzékenység nélkül valónak nem akarja magát mutatni az ember, a' mitezen Háznak tagjai közzül egyről is fel nem tehetek: midőn azonközben ennyire meg ismervén a' békefészesnek betses vóltát, más felől az is kötelességembe áll, hogy szavaimat ne engedjem úgy magyaráztatni, mintha a' meg-békéllés, részünkről a' kéntelenségnek munkája vólna, és hogy meg mutassam azt, hogy nekünk a' hadnak folytatására is elegendes eszközeink vólnának még hátra. Ez az erányzó pont az, a' melyre nekünk ezen békefészes kötésnek meg-vizsgálásában szemeinket függesztenünk kell; mert ez vólt az az erányzó pont, a' mellyre való tekintetből mi a' békefészes előtzikkelyeknek meg-erössítését, ö Kir. Fésfégenek jóvasóltuk.

„Nintsen ez a' békefészes kötés kétség kívül minden veszedelmek alól ki vétettette: de a' mit tulajdon körülállásainknak, az ellenség' az egész Europa', sőt az egész világ' jelenvaló állapotjának, meg fontolásán van fundáltatva. Ki merem mondani tétovázás nélkül, hogy a' feltételei olyanok ennek, hogy a' Ministereknek lehetetlen lett vólna azokat meg vetni, a' nélkül; hogy magokat a' leg terhesebb kritikának (censúrának) ki ne tegyék. — „Gondolatom fzerént

ezen három tekintetben támadnak meg bennünket ezen békefeltevéleiért a' véllünk ellenkező értelemben lévők ; u. m. : — a' Frantzia Kormányzókra — a' Izároz Európára — és magokra a' békefeltevételekre nézve. — „

„A' mi a' Frantzia Kormányozószéket illeti, én ezen nehézségnek eloszlatására csak egy pár szót tartok szükségesnek. A' múlt esztendőben mindenek azt vitatták közöttünk, hogy a' békefeltevételek helyre-állítódása már most csak egy kétséges nevezettől volna egészen fel függesztetve. Én égyet értek azokkal, a' kik azt erősitik, hogy a' mi Frantzia Országgal való hadakozásunknak nem lehetett soha és nem is vólt a' Respublikának semmivé-tétele, és a' Monarchia nevezetnek visszaillesztatása a' tzielja. Mi igazi kéntelenség által kényszerítettünk a' hadakozásra. Sok versben erősitették sokak, hogy ez, valamelly igen hathatós erköltsi meg zavarodásból venné a' maga eredetét ; hogy a' gondolkodás módja már egészen meg változott volna ; és hogy bizonyos printzipiumok mindeneket magokkal elfognának ragadni, mint egy oly árvíz, a' mellynek eleibe állani nintsen hatálmában az embereknek : én sem erősitem, hogy egy szeriben egészen meg gátoltathatik ; hanem el mondhatom azt bátorsággal, hogy tsakugyan tudott Anglia ezen árvíz' eleibe egy olyan gátat tenni, a' mellyel annak folyamátját más felé vette, sőt annak természeti tulajdonságát is egészen meg változtatta. A' Frantzia Kormányozószék szolgálthat még ma is okot a' félelemre : hanem az 1801-dik esztendő béli félelem, tsakugyan nem lehet egyenlő az 1793-dik esztendő béli félelemmel. A' Frantzia Kormányzóknek az ő princzipiumai vóltak azok, a' mik minket fenyegettek : ma már csak az ő hatalma ellen szükség bátorságba helyeztetni magunkat.“

Ezen beszédnek hátra lévő részét, a' melly

lantszem módjára egymásból folyó kellemetességire és meggyőző fontosságára nézve, a' Pitt ministerkori beszédjeivel vetekedik, addig is, míg egészen ki adhatnók, most legalább a summáját ide tesztük: — „

„Új Coalitzió nem gondolkodhattunk: mert ki állott volna most abba belé? A' békefélig által legalább léteket meg tartottuk Szövetségeseinknek. A' Velenzei vólt 7 szigetek, a' Porta oltalma alatt meg maradtak. A' Portugallia általtétetet késői engedések, nem kötelezők. A' mi a' Sárdinai Királyt illeti, tudva vagyom, hogy ő, minekutánna az 1796-dik esztendőben Frantzia országgal békeféliget kötött, annak szövetségessivé is lett. Az Orániai Hertzegnek elég fogtétetődni. A' jó kimenetel nélkül maradt Lillei alkudozások alkalmatosságával sem kívántunk többet, mint most megnyertünk. Sem Málta sem Minorka szizete, nem ért vólna sokat réánk nézve: Málta tsak katonai tekintetben fontos: Minor-kát meg nem tarthatuk vólna, ha a' Közep tengeren való hatalmunk meg nem maradt vólna. A' Levantára való kereskedés nekünk nem lett vólna igen nyereséges: jobb kezekügyibe esik az a' Frantziáknak. Napkeleti és Napnyugoti Indiák a' mi aranybányáink. Az Anglus kereskedésnek némely ága két, más ága pedig három olyan virágzó most: sok idő kívántatik ahoz, hogy a' Frantziák' kereskedése magát elő vehesse. Ugy itélek, hogy ez elég ki pótolás réánk nézve azokért a' tartományokért, a' mellyekkel Frantzia ország magát a' szárazon nevelte. Végezetre, mitsoda a' Frantziák' tengeri ereje a' miénkhez képpelt; mi 202 Linea hajókkal és 237 Frégá-tokkal bírunk. Tudom én magam is azt, hogy Frantzia ország is a' maga tengeri erejinek nevelésire fogja magát adni: hanem, ha ő ellenünk

hamarább vagy későbbre hadat akár indítani, az alatt mi is ki fogjuk nyugodni magunkat. “

* * *

Némely levelek azt hirdették volt el, hogy a' békeállásnak tökéletes helyre állása után Lord *Withworth* fogna Anglus rend szerént való Követnek Párisba menni: hanem az újabb levelek ezt a' hírt fundamentom nélkül valónak jelentik lenni; azt is erőssítvén egyfzersmind, hogy az *Amiensi* alkudozásoknak elvégződése előtt, nem fog az Angliai Kormányozószék a' Párisi Követ iránt semmi bizonyos határozni. A' Frantzia Országglőszéknél lévő Anglus Követ, most mindenütt csak *Cornvallis*: és egész szabad választás engedtetett néki, hogy a' békeállásnak tökéletes helyre állása után mint rendes Követ, akár tovább is Párisba maradjon, akár Londonba vissza utazzék.

A' Londoni ügy nevezett *Pál templomában*, igen nevezetes lopás történt. Valami 20 fiatalokból álló tolvajtsoport, kik hozzául az idősebb is alig volt 20 esztendő, és a' kik többire mind a' tengeri áts-mesteri műhelyben még az inas-esztendőt töltötték, a' templom' fundamentoma alatt okkora nagyságú lyukakat ástak bé a' kriptába bójta alá, a' mellyeken oda le járhattak. — Már 8 familiáknak temető sirjaikat verték volt fel; 18 koporsókról minden onat, vasat, és egyéb haszonra forditható hólmiket le fzedtek, 's a' bennük nyugvó holt tetemeket, a' földön széljel szorták. A' rágadománt egy orgazda vásárolta meg tollök mázsa számra. Az égygyik koporsó még 1696-ban tétetődött volt bé a' kriptába. Az égygyik tolvajt éppen rajta kapták, hogy viízi a' isomó onat. Annyira fel indult a' nép ezen utálatos bűnösök' tselekedé ellen, hogy

mikor ítélő bíró eleibe vitték őket, alig lehetett tölle védelmezni.

Jelentés.

Békéssen ugyan Békés Vármegyében a' múlt 28-ik Septememberben e' folyó esztendőben tartatott vásárra Csabai Lakos Kereskedő *Liptsei Josef*, magtalan ember, el-menvén meg előzőtt napon estve, 's hát reggel, az az 28-ikán egy fogadott fiatskája (kit ő maga nevezetire nevezett volt el) *Liptsei Martony* 9 esztendős, köptzös, síma szöke ábrázatú, és hajú, Thóth nyelvű, a' ki írni azon a' nyolven és öt *Arithmetica Simplex Speciese*-ket is alkalmasint mint gyermek tud, lábbliban, kalapban 's egy lábra valóban mezét lábbal el indulván azon *Liptsei Josef* Attya után, az úton Békés felé, valaki által annyira el-ragatatott azon gyermek, hogy noha mindenütt körül belül kurentáltatta ezen fogadott Attya, mindazonáltal mai napig is semmi nyomára és hírire nem találhatott, mely gyermeket hogy ha valaki fel találná 's nékie eránta hirt adna, 100 Rh. forintokkal, a' ki pedig ezen gyermeket fent irt *Liptsei Josef*hez Csabára Békés Vármegyébe el hozná, nemtsak 100 Rh. forintokkal, de azon kívül úti költséggel és más jó akarattal is igiri meg jutalmazni, sőt arra magát kötelezi. — Költ Csabán Nov. 8-dikán 1801.

* *

Meg jegyzés. — A' 39-dik Kurirnak 620-dik lapján ezen szókat, *Zneskige Deri Királyi Kapu*, így kell meg változtatni: *Tzarszkie Dveri, Királyi Ajtó.*